

A Pécsi Ítéltábla dr. Visegrády Zoltánügyvéd által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - dr. Gálos Miklósügyvéd által képviselt **I. rendű alperes neve** (címe) I. rendű és **II. rendű alperes neve** (címe) II. rendű, Dr. Halmos Ügyvédi Iroda által képviselt **III. rendű alperes neve** (III.rendű alperes címe) III. rendű, **IV. rendű alperes neve** (IV.rendű alperes címe) IV. rendű, valamint a **V.rendű alperes neve** (címe) V. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében aTörvényszék 2013. február hó 20. napján kelt, számú ítélete ellen a felperes által 92., az I-II. rendű alperesek által 90., a III-IV. rendű alperesek által 89., 94. és 95. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és a felperes által az I-II. rendű alpereseknek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 494.000,- (négy száz kilencvennégyezer) forintra felemeli.

Kötelezi a III. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 117.870,- (száztizenhétezer-nyolcszázhetven) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a IV: rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 144.070,- (száznegyvennégyezer-hetven) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I-II. rendű alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak, 15 napon belül 56.500,- (ötvenhatezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állami adóhatóság felhívására 48.000.- (negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a felperesnek a K. B....szám alatti irodaház, szociális épületen bekövetkezett repedési kár megtérítése iránt a Ptk. 389. §-a alapján az I. rendű alperessel mint statikus tervezővel, és a II. rendű alperessel mint a betéti társaság beltagjával szemben előterjesztett keresetét

elutasította. Kötelezte a III. rendű alperest, mint építész tervezőt, hogy fizessen meg a felperesnek 2.461.796,- forintot azzal, amennyiben a III. rendű alperes vagyona a tartozást nem fedezi, annak megfizetéséért a IV. rendű alperes saját vagyonával korlátlanul és egyetemlegesen felel, mint a betéti társaság beltagja. Kötelezte a IV. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 3.282.394,- forintot, és kötelezte az V. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.641.197,- forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Megállapította, hogy a felperes és a III. rendű alperes között az építési engedélytervek és kivitelezési tervek elkészítésére a Ptk. 408. § szerint tervezési szerződés, a felperes és a IV. rendű alperes között az építésügyi hatósági eljárás lebonyolítására, a szakipari cégektől ajánlatkérésre, a kivitelezés bonyolítására a Ptk. 474. § (1) bekezdése szerint megbízási szerződés jött létre. Kiemelte, hogy a IV. rendű alperes nem az 1997. évi LXXVIII. tv. 39. § (5) bekezdése, 51/2000.(VIII.9.) FVM-KM-KöVim együttes rendelet 7. § (2) bekezdése, 8. §, a 158/1997.(IX.26.) Kormányrendelet szerint felelős műszaki vezetői feladatok ellátására kötött szerződést a felperessel. Megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes között a IV. rendű alperes, mint megbízott közreműködésével statikus tervezői szerződés, a felperes és az V. rendű alperes között a Ptk. 402. § szerinti építési szerződés jött létre.

Kifejtette, hogy a kivitelezett épületen 2007. október és november hónapban keletkezett repedések az YTONG-fal zsugorodására és az YTONG-falazatra vonatkozó „tervezési segédlet” és „statika, kivitelezés” előírásainak be nem tartására vezethetők vissza. Kiemelte, hogy a III. rendű alperes a tervezés során nem a 45/1997.(XII.29.). KTM rendelet előírásai szerint járt el, az általa készített tervek részletes tartószerkezeti, műszaki leírást - a tartószerkezeti megfelelőség igazolását, a monolit vasbeton pillérek helyét, az előírt falerősítéseket - nem tartalmazzák, melyből megismerhető lett volna az épület statikus tervezővel egyeztetett szerkezeti rendszere. Álláspontja szerint a mulasztás a bekövetkezett kárral okozati összefüggésben áll, mivel, ha a III. rendű alperes a jogszabályi előírásoknak megfelelően készíti el a tervet, terv szerinti kivitelezés esetén a repedések nem jelentek volna meg. A III. rendű alperes közrehatását igazságügyi építési szakértő véleménye alapján 30 % mértékben határozta meg, e tekintetben a IV. rendű alperest mögöttes felelőssége alapján az 1997. évi CXLIV. tv. 101. § (3) bekezdés és 90. § (1), (3) bekezdése szerint marasztalta.

Megállapította, hogy IV. rendű alperes nem a megbízási szerződés alapján elvárható gondossággal járt el, mivel a IV. rendű alperesnek a felperessel kötött megbízási szerződés alapján az építészeti tervek hiányosságait fel kellett volna ismernie, és gondoskodnia kellett volna arról, hogy az YTONG falazatra vonatkozó szakmai előírások teljesüljenek, ezért szerződésszegése miatt kártérítési felelőssége fennáll. Az V. rendű alperes tekintetében kifejtette, hogy az V. rendű alperesnek ismernie kellett a beépítendő anyag, szerkezet sajátosságait, alkalmazási feltételeit, a Ptk. 392. § (3) bekezdése alapján a szakszerűtlen

utasításra a megrendelőt figyelmeztetnie kellett volna, ennek hányában a repedések megjelenéséért 20 % közrehatás alapján kártérítési felelősséggel tartozik.

A kár összegét - az igazságügyi szakértői véleményben meghatározott kijavítási költséggel egyezően - 2012. évi árszinten 8.205.985,- forintban állapította meg, és a Ptk. 344. § (3) bekezdése szerint közrehatásuk arányában kötelezte a III-IV-V. rendű alpereseket a kár megfizetésére. A marasztalási összeg után a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját 2012. szeptember hó 1. napján állapította meg. A felperest a pernyertes I-II. rendű alperesek mérsékelt összegű, 100.000,- forint perköltség megfizetésére kötelezte a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára utalva.

Az ítélet ellen a felperes, I-II. rendű alperesek és IV-V. rendű alperesek terjesztettek elő fellebbezést.

Felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja tekintetében hivatkozással arra, hogy a kár bekövetkezésének időpontja a felek közötti első egyeztetés, 2008. február hó 28. napja volt.

Az I-II. rendű alperesek az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a javukra megállapított perköltség 494.000,- forintra történő felemelését kérték. Utaltak arra, hogy a több éven át tartó, az átlagot meghaladó munkaigényű perben kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel indokolatlan a pertárgy értéke alapján megállapítható ügyvédi munkadíj mérséklése.

A III-IV. rendű alperesek az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását kérték. Fenntartották azt az álláspontjukat, hogy az attika fal lezáró betonsáv hossza és hőszigetetlensége okozza a zsugorodás olyan mértékét, hogy az elválik az alatta lévő YTONG szerkezettől. Álláspontjuk szerint R. P. igazságügyi szakértő szakvéleménye és a csatolt - E.J.szakértő által készített - magánszakértői vélemény ellentmondásos a hiba oka tekintetében, az elsőfokú bíróság az ellentmondásokat nem oldotta fel. Álláspontjuk szerint az I. rendű alperesi statikus tervező nem tett eleget a tartószerkezeti tervezésre irányadó 34/2003.(IV.27.) FVM rendelet és a 253/1997.(XII.20.) Kormányrendelet előírásainak, ezért a felelősség a tervezés vonatkozásában nem hárítható át a III. rendű alperesre, ugyanakkor a IV. rendű alperes - mivel statikus tervezői jogosultsággal nem rendelkezik - nem volt abban a helyzetben, hogy a statikai terv hiányosságait észlelje. Kiemelték, hogy a III-IV. rendű alperesek az I. rendű alperessel folyamatosan együttműködtek, az 1997. évi LXXVIII. törvényben előírt kötelezettségeiket teljesítették, így az épületen jelentkező hibákért nem felelnek. Utaltak arra, hogy a III. rendű alperes építész tervezőként járt el, nem generáltervező volt. Hivatkoztak arra is, hogy a IV. rendű alperes nem beruházás bonyolító tevékenységet végzett, és nem volt felelős műszaki vezető sem, hanem tervezői művezetést vállalt, az ebből eredő kötelezettségének eleget tett, a kivitelezés során alkalmazott technológiáért, eljárásokért, eszközökért, az építési munkák sorrendjéért és menetéért nem felel.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A III-IV. rendű alperesek fellebbezése valamint a felperes fellebbezése alaptalan, az I-II. rendű alperesek fellebbezése perköltség vonatkozásában megalapozott.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás iratai, valamint R.P. és E.J. igazságügyi szakértők másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozata alapján kiegészíti az alábbiakkal:

A perbeli épület építési engedélyezési terv, módosított építési engedélyezési terv műszaki leírása szerkezeti tervfejezete szerint: a felmenő szerkezet 37,5 cm-es, 20 cm-es YTONG falazóblokk (YTONG P4-37,5); monolit vasbetonpillér.

Az engedélyezési terv a monolit vasbetonpillérek helyét nem tartalmazza. Az épület méretére figyelemmel az építész tervezőknek a tervezési folyamatban statikus tervezőt kellett bevonnia, és a terven a vasbetonpillérek helyét fel kellett feltüntetnie.

Az épület tetőfödém fesztávolságának maximum értéke 10,85 m. Az YTONG tervezési segédlet szerint falváz és külön merevítés nélkül, de falhoz vagy pillérhez bekötött és födémhez, vagy tartóhoz felékelt és kétsoronként lágyvassal szabályosan huzalozott YTONG válaszfalak biztonsággal megépíthető legnagyobb falmező mérete falvastagság szerint a következő: 37,5 cm-es 547 X 800 cm 27 sor X 16 elem. A perbeli épület falmezői a megadott értéket meghaladják, helyenként többszörösen is. Az épület vízszintes repedésének döntő oka a vasbetonpillérek vasbetonváz hiánya.

A kivitelezés vasbeton pillér, falváz, és külön merevítés nélkül történt. Az építési engedélyezési tervdokumentáció nem tartalmaz a felmenő szerkezetre vonatkozó tartószerkezeti számítást, tartószerkezeti tervet.

Az így kiegészített tényállásra figyelemmel is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy hibás teljesítés történt, és a hibás teljesítésből eredő kárért a III. rendű alperes, mint tervező, a IV. rendű alperes pedig, mint megbízott felelőssége fennáll; azonban az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolását a másodfokú bíróság az alábbiak szerint pontosítja és egészíti ki:

A másodfokú tárgyaláson kihallgatott R.P. és E.J. igazságügyi szakértő egyezően nyilatkozott arról, hogy az épület vízszintes repedésének döntő oka a vasbetonszerkezet, vasbeton pillérek hiánya. A fellebbezésekre tekintettel azt kellett vizsgálni, hogy a vasbetonszerkezet hiánya a III., IV. rendű alperesek magatartásának, vagy mulasztásának, azaz szerződésszegésének következménye-e.

A III. rendű alperes a felperessel szóban kötött megállapodás alapján az irodaház és szociális épület építési engedélyezési és kiviteli tervei elkészítésére vállalt kötelezettséget. A tervezési szerződés megkötésekor hatályos 45/1997.(XII.29.) KTM. rendelet 5. § 11. pontja értelmében az építési engedélyezési tervdokumentáció része a műszaki leírás, amely - egyebek mellett - a tartószerkezeti megoldásokat is ismerteti, és a 14. pont szerint tartalmazza az 5,4 m-nél nagyobb födém fesztávú épület esetében a tartószerkezeti megoldásokat igazoló számításokat is. Az idézett jogszabályi rendelkezések alapján az építési engedélyezési tervdokumentáció része a tartószerkezetre vonatkozó statikai számítás, statikai terv, az igazságügyi szakértők egyező nyilatkozata szerint tehát az építésszervezőnek statikus tervezőt kellett bevonnia. A terv nem tartalmazza a KTM rendelet 5. § 14. pontja szerint a tartószerkezeti megoldásokat igazoló műszaki számításokat, a monolit vasbetonpillérekre vonatkozó statikus tervet és számítást.

A 14.G.20.131/2009/31. számú szakvélemény mellékleteként csatolt YTONG tervezési segédlet alapján az építésztervező által a műszaki leírásban megjelölt 37,5 cm-es falvastagság mellett a javasolt falmező legnagyobb mértéke: 547 X 800 cm. A perbeli épület falmezői ezt az értéket meghaladják, ezért a táblázati értéket meghaladó nagyságú falazatot vasbeton merevítéssel kellett volna megépíteni. A III. rendű alperes által készített építési engedélyezési terv e követelménynek nem felelt meg, az építész tervező az épületet nem vasbeton merevítéssel tervezte meg, a perbeli hiba erre az okra vezethető vissza. A III. rendű alperes rendeltetésszerű használatra alkalmas építési engedélyezési terv elkészítésére volt köteles, az 1997. évi LXXVIII. tv. 33. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az általa készített építészeti - műszaki tervek (ideértve a kivitelezési terveket is) műszaki tartalmának szakszerűségéért felelősséggel tartozik. Az készített építési engedélyezési terv a KTM rendelet 5. § 14. pontja, és az YTONG tervezési segédlet szerint is hiányos volt, nem felelt meg a rendeltetésszerű használat követelményeinek, e terv alapján hibátlan - a perbeli hibától mentes - az épület nem volt megvalósítható. Az épületben bekövetkezett kárt tehát - a Ptk 305.§ (1) bekezdése szerinti szerződésszegése folytán - a III. rendű alperes a Ptk. 310. §-a alapján alapján - az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított mértékben köteles megtéríteni..

Tévesen hivatkozott a kártérítési felelőssége alóli kimentés körében a III. rendű alperes arra, hogy a statikus tervező az építész tervező irányában fennálló figyelmeztetési kötelezettségének nem tett eleget. Az elsőfokú bíróság által megállapított- a fellebbezésekben nem vitatott - tényállás szerint a statikai résztervek elkészítésére az I. rendű alperessel a felperes kötött- mint megrendelő-szerződést. Szakszerűtlen utasítás esetén pedig a Ptk. 392. § (3) bekezdése alapján a statikus tervezőnek a megrendelő irányában van figyelmeztetési kötelezettsége, figyelmeztetési kötelezettség az építész tervező felé szerződéses viszony hiányában nincsen, ezért ennek hiányára sem hivatkozhat a III. rendű alperes.

Nem menti ki a felelősség alól a III. rendű alperest az a hivatkozása sem, hogy a statikus terv hiányait nem ismerhette fel. A tartószerkezeti statikai számítás, a tartószerkezetre vonatkozó statikai terv a fent kifejtettek szerint a III. rendű alperes által készített építési engedélyezési tervdokumentáció részét kellett volna, hogy képezze. Azt a tényt, hogy tervet alátámasztó statikai terv, számítás nem készült - akár megrendelés hiánya miatt, akár hiányos teljesítés okán - fel kellett ismernie, e körülmény tekintetében éppen a III. rendű alperesnek volt figyelem felhívási kötelezettsége a megrendelő felé, melynek elmulasztása ugyancsak kártérítési felelősségét eredményezné, és ezért saját mulasztása, teljesítése hibájának kimentéseként e körülményre nem hivatkozhat.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az építész tervező felelőssége szempontjából közömbös, hogy a statikus tervező kizárólag a földémterv vagy a teljes statikai terv elkészítésére vállalt-e kötelezettséget. Amennyiben a teljes statikai terv elkészítését vállalta, az építésztervezőnek ugyanúgy észlelnie kellett volna a tartószerkezeti statikai tervezés hiányát, mintha a statikus tervező kötelezettsége kizárólag csak a földémtervek elkészítésére vonatkozott volna.

Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a IV. rendű alperes és a felperes között a kivitelezés bonyolítására jött létre a Ptk. 474. § (1) bekezdése szerint megbízási szerződés. A csatolt írásba foglalt megállapodás, a IV. rendű alperes személyes előadása, és felperes ügyvezetőjének nyilatkozata alapján a IV. rendű alperes feladata volt a szakhatóságok előtti eljárás, az építésügyi hatósági eljárás bonyolítása, a szakipari cégekkel való kapcsolattartás, ajánlatkérés és továbbítás. Megbízásának tartalma nem kizárólag a tervekkel kapcsolatban felmerült szakkérdések megoldására terjedt ki, ezért tévesen hivatkoztak a III-IV. rendű alperesek arra, hogy az Éptv. 33. § (4) bekezdése értelmében a IV. rendű alperes kizárólag tervezői művezetést végzett.

Egyetért a másodfokú bíróság a IV. rendű alperes kártérítési felelősségének jogalapja és mértéke vonatkozásában az elsőfokú bíróság által kifejtett indokokkal is. A IV. rendű alperes, mint megbízott feladata az volt, hogy a rábízott tevékenységet megfelelő gondossággal, és a megbízó felperes érdekeinek megfelelően végezze. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a IV. rendű alperes a megbízási szerződés teljesítése során megszegte a Ptk. 474. § (1) és (2) bekezdése által előírt kötelezettségét, valamint azt, hogy a felperest vagyoni károsodás érte, továbbá azt, hogy a kár és a kötelezettségszegés között az okozati összefüggés fennáll. A IV. rendű alperesnek, mint tervezőnek az építési tervek hiányosságainak felismerése elvárható volt, erre a megbízót nem figyelmeztette, mulasztása okozati összefüggésben áll a bekövetkezett kárral.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját is. Az EBH.2009/2041. számú Elvi Döntésben kifejtettek szerint, ha a bíróság a károsult részére az elbírálás idején érvényesülő értékviszonyok alapulvételével állapítja meg a kártérítés összegét, késedelmi kamata a károkozás

idejétől nem ítélt meg. A Ptk. 355. §-ában foglalt rendelkezések, és ehhez kapcsolódóan a Ptk. 360. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a 301. §-ban írt szabályok azt a célt szolgálják, hogy a károsult olyan helyzetbe kerüljön, mint amilyenben akkor lett volna, ha a károsodás nem következik be. A késedelmi kamat megítélése azonban nem hozza feltételül abba a helyzetbe a károsultat, amilyenben a károsodás bekövetkezte előtt volt, ezért - reparációs célból - lehetőség van arra - ha a károkozás, illetőleg az elbírálás idején irányadó ár és értékviszonyokban olyan jelentős eltérés mutatkozik, amely miatt a kártérítés a reparációs célt nem szolgálja - a bíróság az időközben bekövetkezett ár és értékviszonyok változását kifejező, az elbírálás idején érvényesülő értékviszonyok alapulvételével határozza meg a kártérítés összegét. Ebben az esetben azonban ettől kezdődően, és nem visszamenőlegesen, tehát nem a károkozás idejétől jár a késedelmi kamat.

A perbeli esetben a kijavítási költséget az elsőfokú bíróság K.G.igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján 2012. augusztusi árszinten határozta meg, ezért a késedelmi kamat 2012. szeptember hónaptól jár a felperesnek, visszamenőlegesen, a károkozás időpontjára késedelmi kamatfizetési kötelezettség az alpereseket nem terheli.

Nem ért egyet a másodfokú bíróság az I-II. rendű alperesek fellebbezésével érintett részben az elsőfokú bíróság perköltségviselésére vonatkozó rendelkezésével. A 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint, ha a fél és az ügyvéd között nincs az ügy ellátására vonatkozó díjmegállapodás, vagy ha a fél ezt kéri, a bíróság a képviselőt ellátásával felmerült munkadíj összegét a (2)-(6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével állapítja meg. A (6) bekezdés értelmében a munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság a munkadíj eltérő összegben történő megállapítását indokolni köteles.

A 2008. november hó 7. napján indult perben az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítást folytatott le, igazságügyi építésszakértőt, majd ingatlanforgalmi szakértőt rendelt ki, tanúkat hallgatott ki. Az I-II. rendű alperesek jogi képviselője a tárgyalásokon részt vett, jogi álláspontját részletesen írásban is kifejtette. Mindennek alapján indokolatlanul mérsékelte az eredeti (9.892.320.- forint) pertárgyérték alapján megállapítható munkadíjat 100.000,- forintra az elsőfokú bíróság, a kifejtett ügyvédi tevékenységgel az IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja alapján 494.000,- forint áll arányban.

Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a felperest az I-II. rendű alperesek felé terhelő elsőfokú perköltség tekintetében részben megváltoztatta.

A III-IV. rendű alperesek fellebbezése alaptalan volt, a felperes késedelmi kamat kezdési időpontot érintő pervesztessége minimális, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a III-IV. rendű alperesek kötelesek a felperes javára perköltség fizetésére. A

perkötség magában foglalja a másodfokú eljárás során előlegezett 31.740,- forint költséget, és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerint megállapított ügyvédi munkadíjat.

Az I-II. rendű alperesek fellebbezése alapos volt, ezért a felperes köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az I-II. rendű alpereseknek a lerótt 31.500,- forint illetéket és az ügyvédi munkadíjat magába foglaló perkötséget megfizetni.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986(VI.26) IM sz. rendelet 13. §-a alapján a felperes köteles megfizetni.

P é c s. 2014. február 26.

. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró,
Dr. Vogycska Petra s.k. bíró